

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Aplikace výhrady veřejného pořádku při uznání a výkonu "Crimea Awards"

Viktor Glatz, PRK Partners

Krymské rozhodčí nálezy ("Crimea Awards")

- Ukrajinští investoři čelili po roce 2014 vyvlastnění majetku na Krymu a domáhali se náhrady škod
 - Spory rozhodovány na základě bilaterální dohody o ochraně investic (BIT) z roku 1998
 - Rozhodčí tribunály přiznávají poškozeným investorům vysoké náhrady škod
 - Investoři se pokouší nálezy napříč Evropou vykonat - v České republice nastává problém
-

Odepření uznání nálezu českými soudy

- Rozhodčí nález vydaný Stálým rozhodčím soudem v Haagu (PCA) sp. zn. PCA č. 2018-41
- Vymáhání částky bezmála 208 milionů USD s příslušenstvím ve prospěch JSC DTEK Krymenergo
- Uznání a výkon nálezu českými soudy odepřeno s odkazem na výhradu veřejného pořádku
 - Česká republika považuje anexi Krymu za protiprávní akt bez právních účinků
 - BIT chrání investice na "území" druhé smluvní strany
 - Uznání nálezu by bylo v rozporu s veřejným pořádkem, protože by anexi Krymu de facto akceptovalo

Výhrada veřejného pořádku

- **Čl. V. (2) (b) NY Úmluvy:** *Uznání a výkon rozhodčího nálezu mohou být také odepřeny, jestliže příslušný orgán země, kde se žádá o uznání a výkon, zjistí že uznání nebo výkon nálezu by byl v rozporu s veřejným pořádkem této země*
- **Dle Ústavního soudu ČR**
 - je rozpor s veřejným pořádkem shledáván tehdy, „*jestliže by přiznání účinku vykonatelnosti rozhodčího nálezu odporovalo základním principům ústavního a právního řádu, společenského zřízení a veřejného pořádku vůbec, přičemž by se jednalo o porušení takového zájmu, na kterém je třeba zcela jednoznačně a v každém ohledu trvat*“
 - „*pojem veřejného pořádku by měl být vykládán poměrně restriktivně*“

Pojem "území" v BIT – suverenita vs. faktická kontrola

- **Rozhodčí tribunály podrobně zkoumali význam pojmu území v BIT**
 - dospěly k závěru, že pojem území v BIT musí být vykládán pragmaticky a dynamicky podle efektivní kontroly
 - nemusely proto vůbec posuzovat legitimitu anexe, ale pouze faktický stav kontroly nad územím
- **České soudy se výkladem pojmu území v BIT vůbec nezabývaly**
 - nesprávně zaměnili faktickou kontrolu s právní suverenitou nad územím
 - de facto tím zpochybnily závěr tribunálu ohledně jeho pravomoci věc rozhodnout

Rozpor se smyslem a účelem neuznání anexe

- Neuznání anexe Krymu má fungovat jako sankční mechanismus vůči agresorovi
 - Výhrada veřejného pořádku nemá sloužit k ochraně státu porušujícího mezinárodní právo
 - Uznání nálezu by nepředstavovalo porušení mezinárodních závazků ČR vůči Ukrajině - samotná Ukrajina v řízeních potvrzuje faktickou kontrolu Krymu ze strany Ruska
-

Další argumenty ve prospěch uznání

- Odepření spravedlnosti
 - Uznání jinými evropskými státy (Švýcarsko, Nizozemsko, Velká Británie, Francie, Finsko)
-

Závěr

- **Přístup českých soudů představuje přepjatý formalismus s nespravedlivými důsledky pro poškozené**
 - **Veřejný pořádek musí být vykládán restriktivně jako výjimečný nástroj ochrany hodnot**
 - **Chrání tento postup zájmy České republiky?**
-